

Implementacija imovinskih zakona: Otvoreno pismo Visokog predstavnika građanima Bosne i Hercegovine

Do kraja aprila ove godine ukupno 211.850 porodica je predalo zahtjeve za povrat imovine koju su posjedovali u Bosni i Hercegovini prije rata. Sama po sebi ova brojka pokazuje veličinu i važnost početivanja imovinskih zakona i važnosti procesa povratka za stanovništvo ove zemlje. Do sada je nešto preko 10% ovih porodica uspjelo da zaista uđe u posjed svoje imovine, što je slab rezultat u poređenju sa novcem, energijom i nadama uloženim u ovaj proces.

Ipak, obični građani sve veće potazuju zakon i ispunjavaju njegove odredbe nešto krajnji i završetak dugog, ali neizbjegljivog procesa, već mirno predajući ključeve zakonitim predratnim vlasnicima imovine. Oni shvataju da, dobrotoljnim napuštanjem zaposjednute imovine i traženjem drugog rješenja, dozvoljavaju drugim osobama da se vrate i stoga neće biti izloženi neprijatnostima deločaciju. Ovo je dobrodošao znak. To je priznanje injenice da se zakon mora sprovoditi i da to to prije bude urađeno, Bosna i Hercegovina seće prije pokazati kao zemlja u kojoj se počinje vladavina prava.

Javni službenici, institucije za provedbu zakona i pojedinci koji se nalaze na položajima od javnog povjerenja moraju biti primjer. Vlasti u Bosni i Hercegovini moraju osigurati da sve zaposlene osobe, koje svoje plate primaju iz javnih fondova, ne zaposjedaju imovinu osoba koje se vratiti ili na drugi način zloupotrebljavaju stambeni fond koji bi se mogao iskoristiti za privremeni smještaj osoba koje zaista imaju potrebu za alternativnim smještajem. Vlasti su javno priznale svoju vlast za sprovođenjem zakona; sada pola istinski test njegove primjene na sebi samima. Međunarodne organizacije uključene u ubrzavanje implementacije imovinskih zakona - OHR, OSCE, UNHCR, UNMIBH i CRPC - vrsto stoje iza ovog principa i vrše reviziju svih služajeva zloupotrebe. Da vam dva primjera:

OSCE je spriječio da se 52 osobe kandidiraju na općinskim izborima ili da nastave na općinskom nivou vršiti dužnosti na koje su izabrane zbog tog što su se nalazile u posjedu tuđe imovine. Još deset osoba je smijenjeno sa svojih položaja nakon izbora. Isto pravilo će se primjenjivati na najviše zvanike ove zemlje, od guvernera kantona do lanova državnog parlamenta, tokom izbora u jesen.

Drugi primjer je UNMIBH-ova politika u vezi sa lokalnim policijskim službenicima. Policijski službenici, koji koriste više stambenih jedinica ili su nelegalni korisnici, se suočavaju sa mogućnošću otpuštanja iz policijskih snaga ako tu imovinu ne napuste u roku od mjesec dana od dana kada je UNMIBH izdala službenu iskaznicu. Od stupanja na snagu ove politike više od 200 policijskih službenika je dobrotoljno napustilo imovinu koju su koristili, a jedan policijski službenik je otpušten iz policije zbog toga što nije napustio imovinu koju je nelegalno koristio. Takođe, UNMIBH očekuje da policijski službenici, koji imaju pravo privremenog korištenja, daju primjer time što će imovine koju ne posjeduju napustiti u zakonskom roku, jačajući time povjerenje javnosti u organe za sprovođenje zakona.

Sezona povratka je u jeku. UNHCR izvještava da se 15.665 povratnika registrovalo kod nadležnih vlasti tokom prvih 5 mjeseci ove godine što je tri puta više nego u istom periodu prethodne godine. Osobe koje koriste tuđu imovinu bi trebale iskoristiti ovu priliku da istu napuste. Apelujem na građane ove zemlje da prijave sve zloupotrebe od strane njihovih lidera, vlasti i javnih tijela i da se sami nastave pridržavati istih standarda tako što će potivati imovinska prava drugih.